

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Unowocześnienie unijnych przepisów dotyczących praw autorskich

(2016/C 240/11)

Sprawozdawca:	Arnoldas ABRAMAVIČIUS (LT/EPL), radny rejonu jezioroskiego
Dokument źródłowy:	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „W kierunku nowoczesnych, bardziej europejskich ram prawa autorskiego”
	COM(2015) 626 final
	Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapewnienia możliwości transgranicznego przenoszenia na rynku wewnętrznym usług online w zakresie treści
	COM(2015) 627 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 1

<i>Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską</i>	<i>Poprawka KR-u</i>
Rynek wewnętrzny jest obszarem bez granic wewnętrznych, którego funkcjonowanie zależy m.in. od swobodnego przepływu usług i osób, należy zatem ustanowić przepis, zgodnie z którym konsumenci będą mogli korzystać z usług online w zakresie treści, które oferują dostęp do takich treści jak muzyka, gry, filmy lub wydarzenia sportowe, nie tylko w państwie członkowskim zamieszkania, ale także podczas tymczasowego przebywania w innych państwach członkowskich Unii. Należy zatem wyeliminować bariery utrudniające dostęp do takich usług online w zakresie treści ponad granicami i przeszkody ograniczające korzystanie z takich usług.	Rynek wewnętrzny jest obszarem bez granic wewnętrznych, którego funkcjonowanie zależy m.in. od swobodnego przepływu usług i osób, należy zatem ustanowić przepis, zgodnie z którym konsumenci będą mogli korzystać z usług online w zakresie treści, które oferują dostęp do takich treści jak muzyka, gry, filmy lub wydarzenia sportowe, nie tylko w państwie członkowskim zamieszkania, ale także podczas tymczasowego przebywania w innych państwach członkowskich Unii. Należy zatem wyeliminować bariery utrudniające dostęp do takich usług online w zakresie treści ponad granicami i przeszkody ograniczające korzystanie z takich usług. Jednocześnie, poprzez weryfikację miejsca zamieszkania abonenta w państwie członkowskim powinno się unikać sytuacji, w której możliwość przeniesienia przekształca się w stały dostęp transgraniczny.

Uzasadnienie

Podmioty praw powinny mieć pewność, że możliwość przenoszenia obejmuje wyłącznie najbardziej typowe przykłady podróży w celach biznesowych, turystycznych czy naukowych, ale nie jest równoznaczna ze stworzeniem stałego dostępu do chronionych treści na poziomie UE.

Poprawka 2

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 4

<i>Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską</i>	<i>Poprawka KR-u</i>
Liczne bariery utrudniają świadczenie tych usług konsumentom czasowo przebywającym w innym państwie członkowskim. Niektóre usługi online obejmują treści chronione prawem autorskim lub prawami pokrewnymi na gruncie prawa Unii, takie jak muzyka, gry lub filmy. Przeszkody utrudniające możliwość transgranicznego przenoszenia usług online w zakresie treści wynikają w szczególności z tego, że licencji na prawa do transmisji treści chronionych prawem autorskim lub prawami pokrewnymi, takich jak utwory audiowizualne, często udziela się na zasadzie terytorialnej, a także z tego, że dostawcy usług online mogą podjąć decyzje o działaniu tylko na niektórych rynkach.	Liczne bariery utrudniają świadczenie tych usług konsumentom czasowo przebywającym w innym państwie członkowskim. Niektóre usługi online obejmują treści chronione prawem autorskim lub prawami pokrewnymi na gruncie prawa Unii, takie jak muzyka, gry lub filmy. Przeszkody utrudniające możliwość transgranicznego przenoszenia usług online w zakresie treści wynikają w szczególności z tego, że licencji na prawa do transmisji treści chronionych prawem autorskim lub prawami pokrewnymi, takich jak utwory audiowizualne, często udziela się na zasadzie terytorialnej, a także z tego, że dostawcy usług online mogą w pewnym stopniu podjąć decyzje o działaniu tylko na niektórych rynkach.

Uzasadnienie

Dostawcy usług online, tak jak inne przedsiębiorstwa, sami dowolnie wybierają rynki, na których zamierzają działać, zgodnie z własną wewnętrzną logiką. Mniejsza dostępność treści, która może z tego wynikać, stanowi więc wtórny efekt, a nie działanie ograniczające samo w sobie.

Poprawka 3

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 8

<i>Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską</i>	<i>Poprawka KR-u</i>
Dostawcy usług online w zakresie treści, którzy korzystają z utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną, takich jak książki, utwory audiowizualne, zarejestrowana muzyka lub audycje, muszą mieć prawa do korzystania z takich treści na odpowiednich terytoriach.	Dostawcy usług online w zakresie treści, którzy korzystają z utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną, takich jak książki, utwory audiowizualne, zarejestrowana muzyka lub audycje, muszą mieć prawa do korzystania z takich treści na odpowiednich terytoriach, wykorzystując również licencje obejmujące wiele terytoriów i licencje o zasięgu ogólnoeuropejskim, jeżeli spełnione są odpowiednie warunki, takie jak istnienie rynku, popyt ze strony konsumentów, dostępność technologii oraz zapewnienie uczciwego wynagrodzenia.

Uzasadnienie

Warto zwrócić uwagę na istnienie licencji obejmujących wiele terytoriów, które – choć nie zawsze dostępne – w znaczny sposób ułatwiają dystrybucję treści.

Poprawka 4

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 9

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Jeżeli dostawca usług online dokonuje transmisji treści chronionych prawem autorskim lub prawami pokrewnymi, wymaga to zgody odpowiednich podmiotów praw takich jak autorzy, artyści wykonawcy, producenci lub organizacje nadawcze w odniesieniu do treści, które będą objęte transmisją. Dotyczy to również przypadków, gdy transmisja odbywa się po to, by konsument mógł pobrać treści w celu skorzystania z usługi online w zakresie treści.	Jeżeli dostawca usług online dokonuje transmisji treści chronionych prawem autorskim lub prawami pokrewnymi, wymaga to zgody odpowiednich podmiotów praw takich jak autorzy, artyści wykonawcy, producenci lub organizacje nadawcze, którzy wykonują te prawa na zasadzie wyłączności zgodnie ze swoją funkcją, w odniesieniu do treści, które będą objęte transmisją. Dotyczy to również przypadków, gdy transmisja odbywa się po to, by konsument mógł pobrać treści w celu skorzystania z usługi online w zakresie treści.

Uzasadnienie

Poszczególne podmioty uprawnione – każdy w oparciu o swoją funkcje – słusznie chronią prawa, do wykonywania których mają wyłączność, zgodnie z dyrektywą 2014/26/UE.

Poprawka 5

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 10

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Nie zawsze możliwe jest nabycie licencji na dane prawa, zwłaszcza w przypadku gdy licencja jest udzielana na zasadzie wyłączności. Aby zapewnić wyłączność terytorialną, dostawcy usług online często zobowiązują się w umowach licencyjnych zawieranych z podmiotami praw, w tym z organizacjami nadawczymi lub z organizatorami wydarzeń, że uniemożliwią swoim abonentom uzyskanie dostępu do swoich usług i korzystanie z nich poza terytorium, w stosunku do którego dostawca usług posiada licencję. Te ograniczenia umowne nałożone na dostawców usług zobowiązują ich do wprowadzania takich środków jak blokowanie dostępu do usług z adresów IP znajdujących się poza danym terytorium. Jedną z przeszkód dla możliwości transgranicznego przenoszenia usług online w zakresie treści tkwi zatem w umowach między dostawcami usług online a ich abonentami. Umowy te odzwierciedlają z kolei klauzule ograniczeń terytorialnych obecne w umowach zawieranych między dostawcami usług a podmiotami praw.	Nie zawsze możliwe jest nabycie licencji na dane prawa, zwłaszcza w przypadku gdy licencja jest udzielana na zasadzie wyłączności. Aby zapewnić wyłączność terytorialną (jak również przewagę konkurencyjną), dostawcy usług online często zobowiązują się w umowach licencyjnych zawieranych z podmiotami praw, w tym z organizacjami nadawczymi lub z organizatorami wydarzeń, że uniemożliwią swoim abonentom uzyskanie dostępu do swoich usług i korzystanie z nich poza terytorium, w stosunku do którego dostawca usług posiada licencję. Te ograniczenia umowne nałożone na dostawców usług zobowiązują ich do wprowadzania takich środków jak blokowanie dostępu do usług z adresów IP znajdujących się poza danym terytorium. Jedną z przeszkód dla możliwości transgranicznego przenoszenia usług online w zakresie treści tkwi zatem w umowach między dostawcami usług online a ich abonentami. Umowy te odzwierciedlają z kolei klauzule ograniczeń terytorialnych obecne w umowach zawieranych między dostawcami usług a podmiotami praw.

Uzasadnienie

Dostawca usług online ma prawo do udostępniania danych treści tam, gdzie mogą one cieszyć się większym powodzeniem. W tym kontekście wyłączenie blokowania geograficznego na czas podróży należy rozumieć jako rozszerzenie pojęcia terytorialności, a nie jako pierwszy krok do jej całkowitego zniesienia.

Poprawka 6

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 12

<i>Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską</i>	<i>Poprawka KR-u</i>
Celem niniejszego rozporządzenia jest zatem dostosowanie ram prawnych służące zapewnieniu, by udzielanie licencji na prawa nie stwarzało już barier dla możliwości transgranicznego przenoszenia usług online w zakresie treści w Unii, oraz by można było zagwarantować transgraniczną możliwość przenoszenia takich usług.	Celem niniejszego rozporządzenia jest zatem dostosowanie ram prawnych służące zapewnieniu, by udzielanie licencji na prawa nie stwarzało już barier dla możliwości transgranicznego przenoszenia usług online w zakresie treści w Unii, oraz by można było zagwarantować transgraniczną możliwość przenoszenia takich usług, przy jednoczesnym zapewnieniu konsumentom dostatecznej elastyczności, a podmiotom praw poszanowania kreatywnej i handlowej wartości treści.

Uzasadnienie

Korzyści oferowane konsumentom nie mogą przekładać się na szkodę dla twórców i uczestników rynku, bez których dzieła nie mogłyby powstać ani zostać udostępnione.

Poprawka 7

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Motyw 23

<i>Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską</i>	<i>Poprawka KR-u</i>
Dostawcy usług powinni zapewnić, by ich abonenci byli właściwie poinformowani o warunkach korzystania z usług online w zakresie treści w innych państwach członkowskich niż państwo członkowskie zamieszkania abonenta. Niniejsze rozporządzenie umożliwia podmiotom praw zobowiązanie dostawców usług do użycia skutecznych środków, które mają na celu sprawdzenie, czy usługa online w zakresie treści jest świadczona zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Należy jednak zapewnić, by wymagane środki były rozsądne i nie wykraczały poza to, co jest konieczne do osiągnięcia zamierzonych celów. Konieczne środki techniczne i organizacyjne mogą na przykład polegać na wrywkowym sprawdzaniu adresu IP zamiast stałego monitorowania lokalizacji, przejrzystym informowaniu konsumentów o metodach weryfikacji i jej celach oraz na stosowaniu odpowiednich środków bezpieczeństwa. Ze względu na to, że do celów weryfikacji znaczenie ma nie tyle lokalizacja, co państwo członkowskie, w którym abonent uzyskuje dostęp do usługi, nie należy do tych celów gromadzić ani przetwarzać dokładnych danych na temat lokalizacji. Podobnie, nie należy wymagać identyfikacji abonenta, w przypadku gdy do celów dostarczenia danej usługi wystarczy jego uwierzytelnienie.	Dostawcy usług powinni zapewnić, by ich abonenci byli właściwie poinformowani o warunkach korzystania z usług online w zakresie treści w innych państwach członkowskich niż państwo członkowskie zamieszkania abonenta. Niniejsze rozporządzenie umożliwia podmiotom praw zobowiązanie dostawców usług do użycia skutecznych środków, które mają na celu sprawdzenie, czy usługa online w zakresie treści jest świadczona zgodnie z niniejszym rozporządzeniem. Należy jednak zapewnić, by wymagane środki były rozsądne i nie wykraczały poza to, co jest konieczne do osiągnięcia zamierzonych celów. Konieczne środki techniczne i organizacyjne mogą na przykład polegać na wrywkowym sprawdzaniu adresu IP zamiast stałego monitorowania lokalizacji, przejrzystym informowaniu konsumentów o metodach weryfikacji i jej celach oraz na stosowaniu odpowiednich środków bezpieczeństwa. Ze względu na to, że do celów weryfikacji znaczenie ma nie tyle lokalizacja, co państwo członkowskie, w którym abonent uzyskuje dostęp do usługi, nie należy do tych celów gromadzić ani przetwarzać dokładnych danych na temat lokalizacji, pod warunkiem że lokalizacja ta nie znajduje się poza granicami UE. Podobnie, nie należy wymagać identyfikacji abonenta, w przypadku gdy do celów dostarczenia danej usługi wystarczy jego uwierzytelnienie.

Uzasadnienie

Brak precyzyjnych danych dotyczących lokalizacji znacznie osłabia możliwość jej weryfikacji przez dostawcę, ponieważ w rzeczywistości zakłada się, że każde transgraniczne wykorzystanie treści ma miejsce w granicach UE, co niekoniecznie musi być prawdą.

Poprawka 8

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:	Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:
a) „abonent” oznacza konsumenta, który, na podstawie umowy o świadczenie usługi online w zakresie treści zawartej z dostawcą, ma dostęp do takiej usługi w państwie członkowskim zamieszkania i może z niej korzystać w tym państwie;	a) „abonent” oznacza konsumenta, który, na podstawie umowy o świadczenie usługi online w zakresie treści zawartej z dostawcą, ma dostęp do takiej usługi w państwie członkowskim zamieszkania i może z niej korzystać w tym państwie;
b) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną, która w umowach objętych niniejszym rozporządzeniem działa w celach niezwiązanych z prowadzoną przez siebie działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą bądź wykonywaniem wolnego zawodu;	b) „konsument” oznacza każdą osobę fizyczną, która w umowach objętych niniejszym rozporządzeniem działa w celach niezwiązanych z prowadzoną przez siebie działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą bądź wykonywaniem wolnego zawodu;
c) „państwo członkowskie zamieszkania” oznacza państwo członkowskie, w którym abonent ma miejsce zwykłego pobytu;	c) „państwo członkowskie zamieszkania” oznacza państwo członkowskie, w którym abonent ma miejsce zwykłego pobytu;
d) „czasowe przebywanie” oznacza obecność abonenta w innym państwie członkowskim niż państwo członkowskie zamieszkania;	d) „czasowe przebywanie” oznacza obecność abonenta w innym państwie członkowskim niż państwo członkowskie zamieszkania, która podlega zweryfikowaniu, tak aby możliwość przenoszenia nie przekształciła się w stały transgraniczny dostęp;
e) „usługa online w zakresie treści” oznacza usługę zdefiniowaną w art. 56 i 57 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, którą dostawca zgodnie z prawem świadczy w internecie w państwie członkowskim zamieszkania na zasadzie przenośnej, w sposób linearny bądź na żądanie, a która jest audiowizualną usługą medialną w rozumieniu dyrektywy 2010/13/UE lub usługą, której głównym elementem jest zapewnianie dostępu do utworów, innych przedmiotów objętych ochroną lub transmisji organizacji nadawczych oraz zapewnianie korzystania z takich utworów, przedmiotów lub transmisji, która jest świadczona abonentowi na uzgodnionych warunkach:	e) „usługa online w zakresie treści” oznacza usługę zdefiniowaną w art. 56 i 57 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, którą dostawca zgodnie z prawem świadczy w internecie w państwie członkowskim zamieszkania na zasadzie przenośnej, w sposób linearny bądź na żądanie, a która jest audiowizualną usługą medialną w rozumieniu dyrektywy 2010/13/UE lub usługą, której głównym elementem jest zapewnianie dostępu do utworów, innych przedmiotów objętych ochroną lub transmisji organizacji nadawczych oraz zapewnianie korzystania z takich utworów, przedmiotów lub transmisji, która jest świadczona abonentowi na uzgodnionych warunkach:
1) za opłatą bądź	1) za opłatą bądź
2) nieodpłatnie, o ile dostawca weryfikuje państwo członkowskie zamieszkania abonenta;	2) nieodpłatnie, o ile dostawca weryfikuje państwo członkowskie zamieszkania abonenta;
f) „przenośny” oznacza cechę polegającą na tym, że abonenci mogą skutecznie uzyskać dostęp do usługi online w zakresie treści i korzystać z niej w państwie członkowskim zamieszkania, nie będąc ograniczonymi do określonej lokalizacji.	f) „przenośny” oznacza cechę polegającą na tym, że abonenci mogą skutecznie uzyskać dostęp do usługi online w zakresie treści i korzystać z niej w państwie członkowskim zamieszkania, nie będąc ograniczonymi do określonej lokalizacji.

Uzasadnienie

Podmioty praw muszą mieć pewność, że możliwość przenoszenia nie staje się równoznaczna ze stworzeniem stałego dostępu do chronionych treści na poziomie UE.

Poprawka 9

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 8

<i>Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską</i>	<i>Poprawka KR-u</i>
1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i>. 2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia [data: 6 miesięcy od daty jego opublikowania].	1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i>. 2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się od dnia [data: 12 miesięcy od daty jego opublikowania].

Uzasadnienie

Z uwagi na znaczną liczbę umów, do których rozporządzenie ma bezpośrednie zastosowanie, zainteresowane strony powinny mieć wystarczająco dużo czasu na zmianę odnośnych postanowień. Przedłużenie okresu wejścia rozporządzenia w życie do 12 miesięcy umożliwiłoby zapewnienie większej spójności.

Poprawka 10

Wniosek dotyczący rozporządzenia

<i>Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską</i>	<i>Poprawka KR-u</i>
Niniejsze rozporządzenie powinno stosować się do usług online w zakresie treści, które są świadczone odpłatnie. Dostawcy takich usług mogą zweryfikować państwo członkowskie zamieszkania swoich abonentów. Prawo do korzystania z usługi online w zakresie treści powinno być uznawane na nabyte odpłatnie niezależnie od tego, czy płatność została dokonana bezpośrednio na rzecz dostawcy usługi online w zakresie treści czy też na rzecz innej strony, takiej jak dostawca oferujący pakiet, który obejmuje usługę telekomunikacyjną i usługę online w zakresie treści obsługiwaną przez innego dostawcę.	Niniejsze rozporządzenie powinno stosować się do usług online w zakresie treści, które są świadczone odpłatnie. Dostawcy takich usług mogą zweryfikować państwo członkowskie zamieszkania swoich abonentów, zaś poprzez tę weryfikację powinno się unikać sytuacji, w której możliwość przenoszenia przekształca się w stały dostęp transgraniczny. Prawo do korzystania z usługi online w zakresie treści powinno być uznawane na nabyte odpłatnie niezależnie od tego, czy płatność została dokonana bezpośrednio na rzecz dostawcy usługi online w zakresie treści czy też na rzecz innej strony, takiej jak dostawca oferujący pakiet, który obejmuje usługę telekomunikacyjną i usługę online w zakresie treści obsługiwaną przez innego dostawcę.

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

Poprawka 11

Wniosek dotyczący rozporządzenia

Artykuł 17

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Usługi online w zakresie treści, które są świadczone nieodpłatnie, również są objęte zakresem niniejszego rozporządzenia, o ile dostawcy weryfikują państwo członkowskie zamieszkania swoich abonentów. Jeżeli usługi online w zakresie treści są świadczone nieodpłatnie, lecz dostawcy nie weryfikują państwa członkowskiego zamieszkania swoich abonentów, takie usługi powinny pozostawać poza zakresem niniejszego rozporządzenia, gdyż zastosowanie do nich tych przepisów spowodowałoby znaczną zmianę sposobu świadczenia tych usług i pociągnęłoby za sobą nieproporcjonalne koszty. Jeżeli chodzi o weryfikację państwa członkowskiego zamieszkania abonenta, należy polegać na takich informacjach jak wnoszenie opłaty licencyjnej za inne usługi świadczone w państwie członkowskim zamieszkania, istnienie umowy na połączenia internetowe lub telefoniczne, adres IP lub inne metody uwierzytelniania, o ile stanowią one dla dostawcy rozsądne przesłanki do ustalenia państwa członkowskiego zamieszkania abonentów.	Usługi online w zakresie treści, które są świadczone nieodpłatnie, również są objęte zakresem niniejszego rozporządzenia, o ile dostawcy weryfikują państwo członkowskie zamieszkania swoich abonentów. Jeżeli usługi online w zakresie treści są świadczone nieodpłatnie, lecz dostawcy nie weryfikują państwa członkowskiego zamieszkania swoich abonentów, takie usługi powinny pozostawać poza zakresem niniejszego rozporządzenia, gdyż zastosowanie do nich tych przepisów spowodowałoby znaczną zmianę sposobu świadczenia tych usług i pociągnęłoby za sobą nieproporcjonalne koszty. Jeżeli chodzi o weryfikację państwa członkowskiego zamieszkania abonenta, należy polegać na takich informacjach jak wnoszenie opłaty licencyjnej za inne usługi świadczone w państwie członkowskim zamieszkania, istnienie umowy na połączenia internetowe lub telefoniczne, adres IP lub inne metody uwierzytelniania, o ile stanowią one dla dostawcy rozsądne przesłanki do ustalenia państwa członkowskiego zamieszkania abonentów i uniknięcia nadużywania praw do możliwości przenoszenia.

Uzasadnienie

Nie wymaga uzasadnienia.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi wstępne

1. Z zadowoleniem przyjmuje wnioski dotyczące działań na rzecz rynku wewnętrznego łączności elektronicznej, służące dynamicznemu i zrównoważonemu rozwojowi wszystkich sektorów gospodarki i tworzeniu nowych miejsc pracy, a także zapewnieniu aktualizacji przepisów o prawie autorskim z uwzględnieniem rewolucji cyfrowej i zmian zachowań konsumentów, niemniej wyraża ubolewanie, że zakres proponowanego rozporządzenia jest ograniczony do treści internetowych i nie obejmuje innych rodzajów praw autorskich na jednolitym rynku cyfrowym.

2. Podkreśla kluczową rolę i potencjał władz lokalnych i regionalnych w związku z harmonizacją przepisów dotyczących prawa autorskiego, które powinno być uwzględnione we wszystkich przyszłych aktach ustawodawczych mających na celu ukończenie jednolitego rynku cyfrowego.

3. Zauważa, że Komisja przedstawia całkowicie przekonujące argumenty dotyczące wartości dodanej inicjatywy regulacyjnej w tym obszarze na poziomie Unii Europejskiej i że w związku z tym inicjatywa ta jest zgodna z zasadą pomocniczości. To samo dotyczy przedstawionych argumentów dotyczących proporcjonalności.

4. Zwraca uwagę na ważną rolę władz lokalnych i regionalnych w zakresie usług cyfrowych dla obywateli oraz tworzenia infrastruktury cyfrowej i zarządzania nią, często w ramach współpracy transgranicznej i międzyregionalnej. Dziedziny te wymagają natychmiastowych działań, aby w sposób zrównoważony znieść wszelkie przeszkody utrudniające prowadzenie działalności w internecie, w tym różnice w przepisach dotyczących umów i praw autorskich w poszczególnych państwach członkowskich.

5. Odnotowuje znaczenie dostępności instytucji publicznych dla osób prywatnych i przedsiębiorstw drogą elektroniczną, niezależnie od ich fizycznego położenia. Podkreśla w związku z tym swe poparcie dla rozwoju transgranicznych usług publicznych, zwłaszcza tych obejmujących aspekty interoperacyjności i identyfikacji elektronicznej, podpisów elektronicznych, elektronicznego przetwarzania dokumentów oraz innych podstawowych elementów administracji elektronicznej.

6. Podkreśla, że otwarty charakter internetu stał się główną siłą napędową konkurencyjności, wzrostu gospodarczego, rozwoju społecznego i innowacji, dzięki czemu doszło do spektakularnego rozwoju oprogramowania, treści i usług online, a co za tym idzie – do imponującego poszerzenia oferty dostępnych treści i usług i zwiększenia popytu na nie. Ów otwarty charakter sprawił również, że internet w szczególnie istotny sposób przyczynił się do przyspieszenia swobodnego przepływu wiedzy, idei i informacji, w tym także w krajach o ograniczonym dostępie do niezależnych mediów ⁽¹⁾.

7. Zwraca uwagę, że usługi publiczne i gospodarka cyfrowa są ważne dla wzrostu zarówno na poziomie europejskim, jak i lokalnym i regionalnym. Jednocześnie władze lokalne i regionalne mają do odegrania kluczową rolę w tworzeniu baz danych zawierających informacje publiczne, w dostarczaniu informacji dotyczących bezpieczeństwa danych, w rozwijaniu niezbędnych umiejętności cyfrowych, w zapewnianiu i ułatwianiu finansowania sieci szerokopasmowych oraz w tworzeniu odpowiednich warunków do transregionalnej i transgranicznej wymiany usług online. Wszystkie te działania mogą stanowić istotną pomoc w tworzeniu wysokiej jakości usług i w zrównoważonej harmonizacji przepisów dotyczących prawa autorskiego.

8. Przypomina, że zwracał już uwagę na rolę, jaką lokalne i regionalne władze mogą odgrywać na wszystkich etapach zbierania danych i świadczenia usług na rzecz obywateli i przedsiębiorstw ⁽²⁾. Powyższe można stwierdzić również w praktyce, jako że w Europie istnieje wiele przykładów potencjału tkwiącego we współpracy między regionami, władzami krajowymi i ośrodkami badawczymi w dziedzinie innowacyjności i interoperacyjności sektora publicznego.

Prawa autorskie w rynku cyfrowym

9. Popiera cel Komisji, jakim jest osiągnięcie – poprzez modernizację przepisów – szerokiej dostępności treści kreatywnych w całej UE, zapewnienie wysokiego poziomu ochrony podmiotów tych praw i utrzymanie równowagi z innymi celami polityki publicznej w dziedzinie cyfrowej, takimi jak edukacja, badania i innowacje lub dostęp społeczeństwa do zbiorów publicznych m.in. w bibliotekach, archiwach i muzeach. Tak samo ważne jest zapewnienie równego dostępu dla osób niepełnosprawnych ⁽³⁾ w otoczeniu cyfrowym.

10. Wzywa Komisję Europejską, aby zaliczyła władze lokalne i regionalne do jednych z głównych podmiotów odpowiedzialnych za wyznaczanie kierunków polityki kulturalnej w UE, oraz uznała ich ustawowe uprawnienia, ich bezpośrednią odpowiedzialność w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym oraz ich kluczową rolę w politykach wspierających kreatywne gałęzie przemysłu, w tym politykach prowadzonych przez UE w ramach programów „Kreatywna Europa” i „Horyzont 2020”.

Zapewnienie szerokiego dostępu do treści w całej UE

11. Popiera konieczność podjęcia przez UE stopniowych działań w kierunku usunięcia ograniczeń utrudniających transgraniczny dostęp do treści i przepływ dzieł. Jednocześnie wyraża nadzieję, że funkcjonowanie jednolitego rynku powstałego w wyniku usunięcia tych ograniczeń rzeczywiście umożliwi autorom i przedsiębiorstwom z branży kulturalnej poszerzenie grona swoich odbiorców i rozwinięcie działalności oraz wzmocnienie globalnej konkurencyjności branży twórczej w Europie (w dostępie do rynków międzynarodowych, lecz również dzięki pomocy w sprostaniu międzynarodowej konkurencji).

12. Popiera projekt rozporządzenia Komisji w sprawie możliwości przenoszenia usług online w zakresie treści, mającego na celu umożliwienie użytkownikom dostępu do treści online nabytych – w tym w ramach wykupionego abonamentu – w swoim państwie pochodzenia, również podczas czasowego pobytu w innym państwie członkowskim.

⁽¹⁾ CdR 5960/2013.

⁽²⁾ COR 2646/2015.

⁽³⁾ Zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych, której UE jest stroną.

13. Zwraca uwagę, że pojęcie „tymczasowości” nie powinno prowadzić do nadużyć. Niosłoby to ze sobą ryzyko zastąpienia możliwości przenoszenia transgranicznych praw stałym dostępem do chronionych treści na poziomie UE. Dlatego też dostawcy usług powinni weryfikować państwo członkowskie zamieszkania swoich abonentów.

14. Popiera zaangażowanie Komisji w zakresie ograniczania i usuwania nieuzasadnionego blokowania geograficznego, podkreślając jednocześnie, że jego celem nie jest zniesienie zasady terytorialności, co stanowiłoby szkodę dla różnorodności kulturowej na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w Europie⁽⁴⁾. W tym kontekście wyłączenie blokowania geograficznego na czas podróży należy rozumieć jako rozszerzenie pojęcia terytorialności, a nie jako pierwszy krok do jej całkowitego zniesienia.

15. Z zadowoleniem przyjmuje zamiar Komisji, by dążyć do zwiększenia transgranicznej dystrybucji programów telewizyjnych i radiowych online w świetle wyników przeglądu dyrektywy w sprawie przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową⁽⁵⁾, który jest równoznaczny z uznaniem kluczowej roli telewizji i radia na rzecz kreatywnych gałęzi przemysłu oraz ze sprzyjaniem, w miarę możliwości, jednolitemu traktowaniu kanałów dystrybucji online i offline w odniesieniu do prawa autorskiego i praw pokrewnych.

16. Pozytywnie ocenia wnioski Komisji dotyczące sprzyjania zawarciu porozumienia w sprawie licencji umożliwiających transgraniczny dostęp do treści. Porozumienie takie dałoby konsumentom niezbędną elastyczność, a twórcom i zainteresowanym stronom – pewność uczciwego wynagrodzenia i przejrzystości, jaką świat cyfrowy może i powinien zapewniać.

17. Podkreśla potrzebę dookreślenia parametrów służących do digitalizacji utworów nieobecnych w obrocie rynkowym i ich udostępnienia w całej UE. Apeluje w szczególności o uwzględnienie niektórych z rozwiązań dotyczących autorów, wydawców i organizacji zbiorowego zarządzania zawartych w „Memorandum of Understanding Key Principles on the Digitisation and Making Available of Out-of-Commerce Works”⁽⁶⁾ (Protokół ustaleń w sprawie zrozumienia kluczowych zasad dotyczących digitalizacji i ułatwienia dostępu do utworów o wyczerpanym nakładzie), takich jak możliwość zastosowania wynagrodzenia dla posiadaczy praw, chroniącego ich rolę kulturalną i instytucjonalną.

18. Wzywa do niezbędnego i stałego zaangażowania władz lokalnych i regionalnych we wdrażanie programu „Kreatywna Europa” i innych instrumentów politycznych, które Komisja zamierza wykorzystać w celu wspierania europejskich mediów audiowizualnych, poprzez badanie nowych modeli finansowania, produkcji i dystrybucji⁽⁷⁾.

Dostosowanie wyjątków do otoczenia cyfrowego i środowiska transgranicznego

19. Uważa za właściwe zajęcie się kwestią wyjątków i ograniczeń, pod warunkiem że jakikolwiek przegląd dyrektywy 2001/29/WE będzie ograniczał się do szczególnych przypadków, a nie będzie działał na szkodę normalnego wykorzystywania treści. Trzeba przy tym pilnować odpowiedniej równowagi pomiędzy interesami podmiotów praw a interesami konsumentów.

20. Jest zdania, że wyjątki należy stosować w sposób racjonalny i uzasadniony w dziedzinach dużego zainteresowania publicznego, np. w dziedzinie kształcenia należy umożliwić nauczycielom korzystanie z tych samych materiałów dydaktycznych w formie drukowanej i cyfrowej, a w dziedzinie dostępu do treści przez osoby z wadami wzroku należy wzmocnić ratyfikację Traktatu z Marrakeszu⁽⁸⁾ w poszczególnych państwach członkowskich.

21. Przyjmuje z zastrzeżeniami oceny Komisji w sprawie dalszych wyjątków, które mają być przedstawione w 2016 roku, a w szczególności proponuje przegląd wyjątków dotyczących następujących kwestii: (i) eksploracji tekstów i danych (TDM), ponieważ mimo niewątpliwych korzyści, jakie płynęłyby z niej dla lokalnych uczelni i instytucji badawczych, wątpliwość budzi to, w jaki sposób miałyby być wybierane dane podlegające eksploracji, jakie konsekwencje mogłoby mieć niewłaściwe ponowne wykorzystanie danych oraz jakie zagrożenia eksploracja niesłaby za sobą w zakresie integralności i prywatności; (ii) zdalnego przeglądania, ponieważ – niezależnie od tego, jak bardzo pożądanym jest rozwój infrastruktury cyfrowej bibliotek, uczelni itp. – dostarczanie chronionych materiałów w formie elektronicznej stwarza ryzyko powstania bezpośredniej konkurencji z kanałami komercyjnymi. W celu ograniczenia negatywnych skutków takiego działania sugeruje się, na przykład, wprowadzenie pewnej formy rekompensaty dla podmiotów praw, służącej ochronie kulturowej wartości utworów.

⁽⁴⁾ Zob. przypis 2.

⁽⁵⁾ Dyrektywa 93/83/EWG w sprawie przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową.

⁽⁶⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/copyright/docs/copyright-info/20110920-mou_en.pdf.

⁽⁷⁾ COR 1690/2015.

⁽⁸⁾ Traktat z Marrakeszu o ułatwieniu dostępu do opublikowanych utworów osobom niewidomym, niedowidzącym i cierpiącym na inne zaburzenia odczytu druku, podpisany w imieniu Unii Europejskiej dnia 30 kwietnia 2014 r.

22. Popiera działanie na poziomie UE na rzecz lepszego podziału opłat między podmiotami praw w celu zniwelowania obecnej różnorodności metod nakładania opłat oraz wspierania rozwiązań technologicznych sprzyjających przejrzystemu rozdziałowi przychodów na poszczególne podmioty praw⁽⁹⁾.

Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania rynku w zakresie prawa autorskiego

23. Podziela rosnące zaniepokojenie dotyczące możliwości zapewnienia przez obecne przepisy UE w zakresie prawa autorskiego sprawiedliwego podziału wartości wytworzonej przez niektóre z nowych form dystrybucji treści online, w szczególności w przypadku, gdy podmioty praw nie mogą określać warunków przyznawania licencji ani prowadzić negocjacji na równych zasadach z potencjalnymi użytkownikami, głównie z powodu braku równowagi władzy rynkowej zaangażowanych stron. W związku z powyższym apeluje o przedsięwzięcie środków ustawodawczych na poziomie UE w odniesieniu do przypadków, w których negocjacje pomiędzy stronami nie są możliwe, w celu stworzenia sprzyjających warunków dla wszystkich zainteresowanych stron, np. poprzez zapewnienie większych gwarancji umownych chroniących autorów oraz przepisów na rzecz przejrzystości.

24. Uważa za konieczne wyjaśnienie roli platform internetowych, które wykorzystują chronione treści jako istotną część swojego modelu gospodarczego⁽¹⁰⁾.

25. Ponadto uznaje potrzebę podkreślenia wartości dziedzictwa kulturowego składającego się z utworów, jak również istotną rolę ich twórców, bez których platformy internetowe nie miałyby materiałów, na których opiera się ich działalność.

26. Popiera więc negocjacje zapewniające odpowiednią równowagę pomiędzy uzasadnionymi interesami twórców, konsumentów i pośredników.

27. Wzywa Komisję do uwzględnienia również zakresu kompetencji władz lokalnych i regionalnych w poszukiwaniu rozwiązań mających na celu zwiększenie pewności prawa, przejrzystości i równowagi w systemie regulującym wynagrodzenie autorów i wykonawców w UE.

Wdrożenie skutecznego i wyważonego systemu egzekwowania praw

28. Popiera zobowiązanie Komisji do opracowania lepszych ram prawnych w celu zapewnienia egzekwowania praw własności intelektualnej, w tym prawa autorskiego i praw powiązanych, poprzez wzmocnienie stosowania środków tymczasowych i zabezpieczających, do promowania kodeksów postępowania na poziomie UE oraz do podjęcia działań dotyczących mechanizmów zgłaszania i usuwania nielegalnych treści oraz zasady trwałego usuwania treści w ramach globalnej oceny platform handlowych⁽¹¹⁾.

29. Proponuje również wprowadzenie środków mających na celu przekształcanie, w miarę możliwości, żądań o usunięcie treści w opłaty za ich wykorzystanie, aby zachęcić podmioty praw do przyjęcia tych wniosków, które nie podważają w zasadniczy sposób charakteru utworów.

Wspieranie długoterminowej wizji

30. Popiera stwierdzenie Komisji, że prawa autorskie będą nadal miały znaczenie dla gospodarki, społeczeństwa i kultury w perspektywie długookresowej.

31. Podziela zdanie, zgodnie z którym UE powinna być gotowa do reagowania na potrzebę dalszego wzajemnego uspołniania krajowych systemów prawa autorskiego w miarę zbliżania się rynków treści i zmian zachowań użytkowników, u których podłoża leży szybki rozwój technologiczny.

32. Uważa, że również w dłuższej perspektywie pożądana jest harmonizacja ram prawnych dotyczących wynagradzania autorów, twórców i artystów.

⁽⁹⁾ Zob. przypis 2.

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa 2000/31/WE.

⁽¹¹⁾ <https://ec.europa.eu/eusurvey/runner/Platforms>.

Uwolnienie potencjału handlu elektronicznego

33. Z zadowoleniem przyjmuje komunikat pt. „Umowy cyfrowe dla Europy – Uwolnienie potencjału handlu elektronicznego”⁽¹²⁾, ponieważ ma on na celu zapewnienie jednego z trzech głównych celów jednolitego rynku cyfrowego. Władze lokalne i regionalne wspierają inicjatywę na rzecz lepszego dostępu konsumentów i przedsiębiorstw do towarów i usług online w Europie i wyrażają nadzieję na skuteczną integrację wszystkich podejmowanych inicjatyw, w tym tej dotyczącej modernizacji przepisów UE w zakresie prawa autorskiego.

Bruksela, 8 kwietnia 2016 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów
Markku MARKKULA

⁽¹²⁾ COM(2015) 633 final.